

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН,
ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ІНОЗЕМНА МОВА
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ (КИТАЙСЬКА)

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до вивчення навчальної дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

Одеса
Букаєв Вадим Вікторович
2024

УДК 811.581'243'276.6(072)

I-672

Укладачі:

М. Ю. Карпенко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

В. В. Горбалінська, викладачка кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Рецензенти:

В. Ю. Неклесова, доктор філологічних наук, професор кафедри граматики англійської мови Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

О. Ю. Карпенко, доктор філологічних наук, завідувач кафедри граматики англійської мови Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету міжнародних відносин, політології та соціології
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
(Протокол № 2 від 2 жовтня 2024 року)*

Іноземна мова за професійним спрямуванням (китайська) :
I-672 методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» / уклад.: М. Ю. Карпенко, В. В. Горбалінська. – Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2024. – 16 с.

Методичні вказівки розраховані на поглиблене вивчення тем навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням (китайська)» здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії та були розроблені відповідно до силабусу та робочої програми дисципліни. Основна мета вказівок – надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці та вивченні тем практичних занять та у процесі самостійної роботи.

УДК 811.581'243'276.6(072)

© Карпенко М. Ю., Горбалінська В. В. укладання, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ТЕМАТИКА ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ	5
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	7
ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	10
ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПЕРІОДИЧНОГО КОНТРОЛЮ.....	13
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	15

ВСТУП

Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням (китайська)» призначені для допомоги здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», які навчаються в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова на Факультеті міжнародних відносин, політології та соціології на 3 курсі.

Мета курсу: ознайомити студентів новими граматичними аспектами, розширити словниковий запас згідно з рівнем B1 (відповідно до класифікації CEFR), ознайомити студентів з географією Китаю та його зовнішньополітичними орієнтирами.

Завдання курсу: подальше вивчення студентами граматики китайської мови. Опанування лексичного матеріалу, вдосконалення навичок спілкування з використанням лексичного матеріалу в межах тем передбачених програмою курсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

- Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.
- Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проєктів.
- Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

ТЕМАТИКА ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Мовний аспект

Тема 1. Майбутній час з 要/会/将. Конструкції 再说 та 而且, 不是..... 而是..... Правила та умови використання 要/会/将 для побудови речень про події у майбутньому. Використання конструкцій 再说, 而且, 不是..... 而是..... на письмі та у розмовній китайській. Вставні слова для розповідей у минулому та майбутньому.

Тема 2. Використання 什么.....都..... Використання 受.....影响, 造成. Повторення усталених виразів. Правила та умови використання 什么.....都..... для перелічення понять. Використання 受.....影响, 造成 щодо наслідків та впливу на об'єкти.

Тема 3. Використання 以, 根据, 由于 та 为了 у реченні. Порівняння граматичних конструкцій академічної китайської та розмовної. Особливості та правила використання 以, 根据, 由于 та 为了 у реченні.

Тема 4. Використання 并不 та 看来. Використання 幸好, 可惜, 其实. Посилення заперечення з використанням 并不 у реченні. Повторення інших прикладів використання 并. 来说 / 而言 / 看来 у розповіді. Конструкції для висловлення особистої думки. Правила та особливості використання 幸好, 可惜, 其实.

Тема 5. Конструкція 还是.....吧. Сполучник 而. Використання 而 як протиставного сполучнику "але" у реченні. Умовні речення з конструкцією 要.....就. Різні способи використання 还是. Конструкція 还是.....吧.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Мовленнєвий аспект

Тема 6. Інтереси та навчальні дисципліни. Академічна китайська. Назви навчальних дисциплін та наук. Спілкування з викладачем щодо питань пов'язаних з навчанням. Написання коротких повідомлень про проблеми особистого характеру. Плани на вихідні. Запрошення знайомих та друзів. Повторення видів транспорту.

Тема 7. Географічні терміни, назви країн, відомих міст. Подорожі літаком. Назви континентів та материків. Назви країн Європи, Азії, деяких країн Латинської Америки та Африки. Загальна суспільно-політична лексика. Подорожі літаком, проходження паспортного контролю. Повідомлення у аеропорту та на вокзалі.

Тема 8. Опис пристроїв та інтернет-середовища, функцій та дій,

пов'язаних з використанням пристроїв. Вихід в Інтернет простір, пошук інформації в Інтернеті. Базовий функціонал комп'ютера та телефона. Дієслова пов'язані з користуванням пристроями. Соціальні мережі в Китаї.

Тема 9. Опис історичних подій. Династії Китаю. Похід до музею. Назви династій Китаю та основних історичних термінів історії Китаю у XX та XXI ст. Цінь Ши Хуан-ді та його роль у становленні китайської імперії. Обговорення історичних подій. Опис біографії історичної постаті.

Тема 10. Лексика для опису місця роботи та професій. Види професій: розширення лексики. Пошук роботи. Опис вакансії. Проходження співбесіди. Написання своєї біографії та розповідь про свої досягнення. Формальна та розмовна лексика.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Історико-культурний аспект

Тема 11. Культурно-етнічне різноманіття Китаю. Етнічне різноманіття Китаю. Національні меншини. Становлення путунхуа. Лінгвістичне різноманіття Китаю, особливості письмової мови. Релігійні групи в Китаї. Конфуціанство. Буддизм. Даосизм.

Тема 12. Література в Китаї: найвідоміші письменники та їх роботи. «Історичні записи» Сима Цяня. Епоха Тан в становленні китайської культури. Поезія Лі Бо та Ду Фу. Пісні ци та жанр біцзи епохи Сун. Чотири класичних романи в китайській літературі: «Тридержав'я», «Річкове прибережжя», «Подорож на Захід», «Сон у червоному теремі».

Тема 13. Китайська каліграфія. Базові елементи. Стилі чжуаньшу, лішу, синьшу, цаошу, кайшу. Стель сяочжуань для печаток. Різновиди пензлей для каліграфії, особливості використання. Каліграфія Юй Шинаню.

Тема 14. «Мистецтво війни» Сунь-цзи. Конфуціанські концепції у трактаті «Мистецтво війни». Принципи та сім «розрахунків». Історичний контекст. Значення для сучасності. Ідіоми та сталі вирази з «Мистецтва війни» вживані сьогодні.

Тема 15. Сучасний суспільно-політичний розвиток КНР. Відносини КНР та країн сусідів у XX та XXI ст. Особливості структури уряду КНР. КНР у міжнародних економічних організаціях. КНР та ООН. КНР та G20.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Майбутній час з 要/会/将. Конструкції 再说 та 而且, 不是..... 而是.....

1.1. Підготувати усну розповідь про свої плани на наступні п'ять років.

1.2. Навести свої приклади з використанням 再说 та 而且, 不是..... 而是.....- 10 речень.

1.3. Зробити переклади речень з китайської мови українською, обґрунтувати використання 要/会/将.

Тема 2. Використання 什么.....都..... Використання 受 ..... 影响, 造成.

2.1. – 2.2. Зробити переклади речень з китайської мови українською. Виконати вправи на повторення використання 都 у реченні.

2.2. Виписати приклади використання 什么.....都..... з відеоматеріалів.

2.3. Вивчити особливості використання 受 ..... 影响, 造成 у реченні.

Тема 3. Використання 以, 根据, 由于 та 为了 у реченні.

3.1. – 3.2. Вивчити правила та особливості використання 以, 根据, 由于 та 为了. Підготувати 10 речень з використанням сполучників 以, 根据, 由于 та 为了. Виконати вправи на встановлення порядку слів у реченні та на виправлення синтаксичних помилок.

Тема 4. Використання 并不 та 看来. Використання 幸好, 可惜, 其实.

4.1. – 4.2. Зробити переклади речень з китайської мови українською. Виконати вправи на виправлення синтаксичних помилок та поєднання початку та кінця речення за змістом.

4.3. – 4.4. Знайти та виписати 5 прикладів використання 幸好, 可惜, 其实; скласти коротку зв'язну розповідь чи твір на 5 речень з використанням 幸好, 可惜, 其实.

Тема 5. Конструкція 还是.....吧. Сполучник 而.

5.1. – 5.2. Підготувати 10 речень з використанням 呢 у якості сполучника. Виписати сталі вирази з 呢, написати приклади використання у реченні.

5.3. – 5.4. Скласти короткий діалог з використанням конструкції 还是……吧. Зробити переклади речень з китайської мови українською.

Тема 6. Інтереси та навчальні дисципліни.

6.1. – 6.2. Вивчити фрази для опису навчальних дисциплін та наук. Перекласти свій розклад в університеті на китайську, підготувати усну розповідь.

6.3. – 6.7. Прочитати діалоги про спілкування з викладачем щодо питань пов'язаних з навчанням.

Тема 7. Географічні терміни, назви країн, відомих міст. Подорожі літаком.

7.1. – 7.2. Вивчити назви країн Європи, деяких країн Азії, Північної Америки та Африки.

7.3. Підготувати усну доповідь на 2 хвилину про основні характеристики країни за вибором (назва, кольори прапора, столиця, основні риси політичного устрою, мови спілкування, кількість населення і т.д.).

7.4. – 7.5. Прочитати діалоги про подорож літаком.

Тема 8. Опису пристроїв та інтернет-середовища, функцій та дій, пов'язаних з використанням пристроїв.

8.1. – 8.3. Вивчити слова та фрази для опису дій пов'язаних з використанням пристроїв, інтерфейсу комп'ютера та телефона.

8.4. Підготувати усну доповідь про одну з популярних соціальних мереж чи платформ для шопінгу в Китаю, описати функціонал.

Тема 9. Опис історичних подій. Династії Китаю.

9.1. – 9.3. Вивчити назви та послідовність династій Китаю.

9.4. – 9.5. Підготувати письмову доповідь про відомого політичного діяча в історії Китаю (10-15 речень). Прочитати текст про династію Тан.

Тема 10. Лексика для опису місця роботи та професій.

10.1. – 10.3. Вивчити слова та фрази для опису професій та пошуку роботи.

10.4. – 10.6. Написати власну біографію (10-15 речень) та зробити усну доповідь. Розіграти в парах діалог про співбесіду на роботу.

Тема 11. Культурно-етнічне різноманіття Китаю.

11.1. – 11.8. Прочитати матеріали про меншини в Китаї, занотувати. Підготувати доповідь про етнічно-культурний склад однієї з провінцій чи АР Китаю за вибором.

Тема 12. Література в Китаї: найвідоміші письменники та їх роботи.

12.1. – 12.5. Прочитати сюжет «Історичних записей», «Тридержав'я», «Річкового прибережжя», «Подорожі на Захід», «Сну у червоному теремі».

12.3. Вивчити напам'ять один з віршів Лі Бо на вибір.

Тема 13. Китайська каліграфія.

13.1. – 13.5. Прочитати матеріали про стилі чжуаньшу, лішу, синьшу, цаошу, кайшу, сяочжуань.

Тема 14. «Мистецтво війни» Сунь-Цзи.

14.1. – 14.3. Написати есе про актуальність трактату «Мистецтво війни» у суспільно-політичному житті сьогодні.

Тема 15. Сучасний суспільно-політичний розвиток КНР.

15.1. – 15.2. Прочитати матеріали про відносини КНР та країн сусідів у ХХ та ХХІ ст. та особливості структури уряду КНР.

15.3. Зробити доповідь про участь КНР у міжнародних чи регіональних організаціях. Проаналізувати динаміку останніх 10 років та 5 років.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка національною шкалою	за	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Здобувач освіти			
Відмінно		володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі

Добре	достатньо володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; аналізує навчальну інформацію, але допускає окремі неточності та незначні помилки	правильно вирішив більшість завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні навички виконання завдання
Незадовільно можливістю повторного складання	3 володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування);	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності,

		<p>безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки</p>	<p>правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички</p>
Незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3	<p>не володіє навчальним матеріалом</p>	<p>виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача</p>

ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПЕРІОДИЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Конструкції 再说 та 而且, 不是.....而是.....
2. Конструкція 还是.....吧
3. Використання 什么.....都.....
4. Використання 根据, 由于 та 为了 у реченні.
5. Використання 以 у реченні.
6. Використання 受 ..... 影响, 造成.
7. Використання 并不 та 看来.
8. Використання 幸好, 可惜, 其实.
9. Майбутній час з 要/会/将.
10. Інтереси та навчальні дисципліни.
11. Географічні терміни, назви країн, міст.
12. Історичні події та біографії історичних діячів.
13. Подорожування літаком.
14. Видатні китайці, відомі на весь світ.
15. Функції та дій, пов'язані з використанням пристроїв.
16. Професії, лексика для опису місця роботи.
17. Особиста біографія.
18. Національні меншини Китаю.
19. Видатні політичні діячі в історії Китаю.
20. Література в Китаї: найвідоміші письменники та їх роботи.
21. Чотири класичних романи в китайській літературі.
22. Образотворче мистецтво Китаю: найвідоміші митці та їх роботи.
23. Жанри «шань-шуй» (гори-води) та «квіти та птахи». Символи в китайському живописі.
24. Китайські династії: від династії Цін до династії Суй.
25. Китайські династії: від династії Тан до династії Юань.
26. Китайські династії: династії Мін та Цін.
27. Епоха трьох держав.
28. Китайська каліграфія.
29. «Мистецтво війни» Сунь-цзи.
30. Соціальні мережі сучасного Китаю.

Розподіл балів, які отримують студенти

Форма для іспиту в 5 семестрі

Поточний та періодичний контроль			Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
Т1: відповіді на парах (10 балів) Т2: відповіді на парах (10 балів)	Т6: відповіді на парах (10 балів) Т7: відповіді на парах (10 балів)	Т11: відповіді на парах (10 балів) Т12: відповіді на парах (10 балів)		
20	20	20	40	100

Форма для заліку в 6 семестрі

Поточний та періодичний контроль			Індивідуальне самостійне завдання	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
Т3: відповіді на парах (10 балів) Т4: відповіді на парах (10 балів) Т5: відповіді на парах (5 балів)	Т8: відповіді на парах (10 балів) Т9: відповіді на парах (10 балів) Т10: відповіді на парах (5 балів)	Т13: відповіді на парах (10 балів) Т14: відповіді на парах (10 балів) Т15: відповіді на парах (5 балів)		
25	25	25	25	100

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Wu Zhongwei. Contemporary Chinese (Revised Edition) - Textbook 3. Sinolingua Press, 2015. 145 с.
2. Wu Zhongwei. Contemporary Chinese (Revised Edition) - Exercise Book 3. Sinolingua Press, 2015. 129 с.
3. Jiang L. HSK Standard Course 4A Textbook, Beijing Language & Culture University Press, China; 1st edition, 2014.
4. Jiang L. HSK Standard Course 4B Textbook, Beijing Language & Culture University Press, China; 1st edition, 2014.

Додаткова

1. Lin Chaolun. New Era Spoken Chinese Series Intermediate Level 1. Foreign Language Teaching and Research Press, 2022. 208 с.
2. Історія середньовічного Сходу. Ч. 1: Китай та Японія. Художньо-історична хрестоматія. Одеса: Ун-т Ушинського, 2020. 378 с.
3. Китай - Україна перспективи академічного та ділового співробітництва : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (27-28 трав. 2019, Одеса). ОНУ ім. І. І. Мечникова, Ф-т міжнар. відносин, політології та соціології. Одеса: Фенікс, 2019.

Електронні інформаційні ресурси

1. Посольство України в Китаї : веб-сайт. URL: <http://china.mfa.gov.ua/ua>
2. Центральне телебачення Китаю: веб-сайт. URL: <http://www.cctv.com>
3. Посольство Китаю в Україні: веб-сайт. URL: <http://www.ua.chineseembassy.org/>
4. Тексти для читання : веб-сайт. URL: <http://www.uiowa.edu/~chnsrng/index.html>
5. Онлайн бібліотека китайських текстів : веб-сайт. URL: <https://languageplayer.io/en/zh/books>
Китайсько-англійський, англо-китайський словник: веб-сайт. URL: www.nciku.com
6. Китайсько-англійський, англо-китайський словник: веб-сайт. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english-chinese>

Навчальне видання

**ІНОЗЕМНА МОВА
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ (КИТАЙСЬКА)**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до вивчення навчальної дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

Укладачі:

Карпенко Максим Юрійович
Горбалінська Владислава Віталіївна

В авторській редакції

Затверджено авт. 01.09.2024.

Підп. до друку 18.12.2024. Формат 60x90/16.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк цифровий. Обсяг 0,9 ум. друк. арк.
Наклад 100 пр. Зам. № 2555.

Видавець Букаєв Вадим Вікторович
вул. Пантелеймонівська 34, м. Одеса, 65012.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2783 від 02.03.2007 р.
Тел. 0949464393, email: 7431393@gmail.com